

Werken aan maatschappelijk rendement

Onze doelen en taken

Cubiss

Werkplan en begroting 2008

Cubiss zet als steunfunctie-instelling voor de provincie actuele politieke thema's zoals leefbaarheid en cultuureducatie om in concreet beleid. Zo leveren wij onze bijdrage aan de sociale en culturele infrastructuur. Onze focus ligt daarbij op het eenduidig ontsluiten en aanbieden van culturele, toeristische, literaire, historische en recreatieve informatie voor de Brabantse consument.

Cubiss adviseert organisaties in het culturele veld, bij strategie- en organisatievraagstukken, innovatie en beleidsontwikkeling, HRM, ICT, kwaliteitszorg, onderzoek, marketing en communicatie. Daarnaast bieden we diensten op het gebied van onder meer ICT, personeels- en salarisadministratie en financiële dienstverlening.

Cubiss: de kunst van cultureel ondernemen.

Missie

Cubiss stimuleert en ondersteunt culturele ondernemers door:

- *het vergroten van het innovatief en ondernemend vermogen*
- *het aanreiken van praktische concepten*
- *het adviseren en begeleiden in een veranderend cultureel landschap*

Wij zijn toonaangevend en creatief met betrekking tot het beantwoorden van alle vraagstukken.

Van wie is Cubiss?

Cubiss is een zelfstandige stichting. Als je een eigendom definieert, is de provincie Noord-Brabant 'grootaandeelhouder'. In onze bijdrage aan meer samenhang, flexibiliteit, slagkracht en een grotere bedrijfszekerheid in het culturele en recreatieve veld, bieden wij de provincie aan Cubiss nog effectiever in te zetten.

Evaluatie Cubiss

Cubiss was tot voor kort de Provinciale Bibliotheekcentrale van Noord-Brabant en verzorgde het bibliotheekwerk in de gemeenten met minder dan 30.000 inwoners. Door de vorming van de basisbibliotheken zijn deze bibliotheken verzelfstandigd als gevolg van fusie met elkaar dan wel met andere bestaande bibliotheken. De Provinciale Bibliotheekcentrale stootte haar oude werkgeverstaken af (2004-2007) en veranderde van naam (Cubiss, 2005). Het warm overdragen van de primaire bibliotheektaken wordt in 2008 afgerond.

Cubiss is nu actief in tweedelijnstaken op provinciaal niveau. Het betreft bovenlokale taken zoals kennisopbouw op thema's die de bibliotheken benoemen, het verzorgen van de digitale infrastructuur op collectieve bibliotheekproducten, vervoer tussen bibliotheken, marketing, ontwikkelen HRM-beleid, het voorbereiden op certificering en het ontwerpen van productbegrotingen.

Met de provincie Noord-Brabant is in 2006 afgesproken dat de functie van Cubiss in 2008 zal worden geëvalueerd. De evaluatie zal een sterk ex ante karakter kennen en niet alleen ex post zijn. Dat betekent dat er niet alleen wordt teruggekeken, maar ook de vraag naar het toekomstperspectief stevig beantwoord gaat worden. Dat geeft immers houvast aan de vraag of – en zo ja in welke omvang – subsidie vanuit de provincie geïndiceerd is. Afgesproken is dat het dan zal gaan om meerjarige subsidiecontracten.

Werken aan maatschappelijk rendement

De bibliotheek van morgen is meer dan een uitlener van boeken. De provincie streeft naar een laagdrempelig, breed maatschappelijk georiënteerd bibliotheeknetwerk, dat een waardevolle bijdrage kan leveren aan de participatie van de Brabantse burgers en het bevorderen van de sociale en culturele cohesie. Deze vernieuwde bibliotheek dient zich te richten op vijf kernfuncties:

- 1 Kennis- en informatievoorziening: de bibliotheek als warenhuis van kennis en informatie.
- 2 Educatie: de bibliotheek als centrum voor ontwikkeling en educatie.
- 3 Cultuur: de bibliotheek als encyclopedie van kunst en cultuur.
- 4 Lezen en literatuur: de bibliotheek als inspiratiebron van lezen en literatuur.
- 5 Ontmoeting en debat: de bibliotheek als podium voor ontmoeting en debat.

Om deze vernieuwing vorm te geven is vanaf 2003 een landelijke herstructurering van de bibliotheekorganisatie van start gegaan. In Noord-Brabant is de vorming van basisbibliotheken sneller afgerond dan in de rest van Nederland. Een aantal van de nieuwe organisaties voldoet goed aan de bedoelingen van de basisbibliotheekvorming. Helaas echter hebben niet alle basisbibliotheken de omvang die het mogelijk maakt om volwaardig te participeren in de vernieuwing en daar op een succesvolle manier invulling aan te geven.

De relevantie van Cubiss

Met name het nestelen van de informatietechnologie in het hart van de bibliotheek vereist investeringen die de scope van de individuele bibliotheek ruimschoots te boven gaan. Ook andere tweedelijnstaken zoals het bevorderen van het cultureel ondernemerschap, het integreren van de inzichten van marketing in het beleid van de bibliotheek en het moderniseren van het HRM-beleid vragen om een bundeling van krachten en expertise. Hier komt de primaire rol van Cubiss in beeld: de bibliotheken ondersteunen bij het invullen en optimaliseren van hun nieuwe maatschappelijke relevantie (zie kader). De expertise die we in de loop der jaren hebben opgebouwd, blijkt evenzeer van waarde voor andere spelers in het publieke domein. Ook musea, theaters en andere culturele organisaties staan voor de uitdaging om inhoud te geven aan hun ondernemerschap. Cubiss wil haar toegevoegde waarde zo breed mogelijk inzetten en uitbouwen om bij te dragen aan een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement.

**Regie is de sleutel
tot de bibliotheek
van morgen.**

Cubiss

Wat Cubiss zal doen

- het (mede) uitvoeren van de landelijk geïnitieerde vernieuwingstrajecten voor de bibliotheken op terreinen van kwaliteitszorg, HRM, ICT, etc;
- het borgen van de resultaten van de vernieuwingstrajecten in bestendige netwerktaken op provinciaal niveau door het vrijspelen van geld in de begroting van Cubiss;
- het stimuleren en ondersteunen van gemeenten bij het invullen van een meer bewust en expliciet opdrachtgeverschap naar bibliotheken;
- het onderzoeken van klant- en medewerkersvredigheid in bibliotheken en het formuleren van aanbevelingen;
- het servicen en beheren van een zestal producten van de digitale bibliotheek (Kernfunctie 'Kenniss- en informatievoorziening');
- het ontwikkelen van visie en projecten voor educatieve steunfuncties van bibliotheken in brede scholen (Kernfunctie 'Educatie');
- het bevorderen van de rol van de bibliotheek bij het in stand houden van de kwaliteit van de UIT-punten (Kernfunctie 'Cultuur');
- het ontwikkelen van visie, strategie, projecten en producten voor leesbevordering als onderdeel van cultuureducatie, laaggeletterdheid, nieuwgeletterdheid (Kernfunctie 'Lezen en literatuur');
- het op Brabantbrede schaal verzorgen van fysieke netwerklogistiek teneinde burgers zo veel mogelijk op maat te bedienen bij het lenen en terugbrengen van materialen (Kernfunctie 'Lezen en literatuur');
- het ondersteunen van de Brabantse bibliotheken in alle vernieuwingstaken die beogen de bibliotheek als interactieve voorziening in leefgemeenschappen een actievere rol te laten spelen in de sociale cohesie, zoals het uitbreiden van het aantal servicepunten (Kernfunctie 'Ontmoeting en debat'.

One-stop-shopping, de kracht van Cubiss

De kracht van Cubiss ligt in de combinatie van advisering en dienstverlening; een uniek totaalpakket op het gebied van cultureel ondernemen. Naast haar rol in het publieke domein heeft Cubiss een rol als private dienstverlener. Daarin zijn wij autonoom, temeer daar onze begroting duidelijk laat zien dat onze private activiteiten niet met subsidiegeld worden gedreven.

**Private winsten
voor de publieke
zaak.**

Cubiss

Hoewel advisering een groeiende activiteit is van Cubiss, blijft dienstverlening een even belangrijke pijler van ons aanbod. Alle basisbibliotheken maken graag gebruik van onze ondersteuning. Klanten waarderen het dat Cubiss hen advies én uitvoering kan bieden, op elk gebied. Zo kunnen zij zich volledig op hun primaire processen concentreren. Deze one-stop-shopping propositie maakt Cubiss uniek in de markt. Vooral omdat vakinhoudelijke expertise bij ons altijd is ingebed in specifieke kennis van de culturele sector. Ook in 2008 zal dit de grote kracht van Cubiss zijn.

Hybride, voor de publieke zaak

Wij zijn er van overtuigd de publieke zaak het beste te dienen door naast onze publieke ook een private rol te vervullen. De expertise en inkomsten die wij in het private deel opbouwen, komen per saldo ten goede aan de publieke zaak. Want Cubiss is een not-for-profit organisatie. Als wij na 2008 een heldere en structurele rol krijgen in het publieke (bibliotheek)bestel kunnen en willen wij een not-for-profit-organisatie blijven.

Een helder verhaal

Dat Cubiss zich als hybride instelling presenteert, is naast een bewust streven ook de neerslag van een feitelijke situatie. De helft van onze begroting bestaat al jaren uit niet subsidiegerelateerde inkomsten. Publiek en privaat dragen gezamenlijk en evenredig bij aan de algemene kosten. Eventuele winsten die niet ter zekerstelling van de bedrijfsvoering hoeven te worden gereserveerd, zal Cubiss ook in de toekomst investeren in de culturele sector.

Grenzen verleggen

Nog niet alle producten en diensten zijn kostendekkend, maar Cubiss neemt haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Daar hoort wat ons betreft ook bij dat we blijven streven naar een goed rendement door uitbreiding van onze klantenkring binnen en buiten de provincie.

Het belang van een duidelijke rolverdeling

De rollen binnen de bibliotheekbranche zijn in principe helder verdeeld:

- de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) initieert en regisseert de vernieuwing op landelijk niveau
- de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering van het (basis)bibliotheekwerk
- de (basis)bibliotheken concentreren zich op het uitvoeren van die eerstelijnstaken; zij zijn verenigd in

- het Directieoverleg Brabantse Basisbibliotheken (DOBB), de sparringpartner op provinciaal niveau
- de provincie stimuleert/financiert én regisseert de netwerkvorming en de bibliotheekvernieuwing; haar autonome middelen voor de bibliotheekvernieuwing zet zij in via Cubiss
 - Cubiss is de aangewezen adviseur en uitvoerder van dat beleid op het gebied van tweedelijfstaken

In principe willen alle partijen dat de bibliotheekvernieuwing een succes wordt. Dit lukt echter alleen wanneer op een overtuigende wijze invulling wordt gegeven aan deze taakverdeling. Hoewel dat nog niet altijd het geval is, weten we samen succesvolle vernieuwingsprojecten ten uitvoer te brengen. De resultaten van diverse vernieuwingsprojecten landen in netwerktaken en de verworven inzichten in de Brabantse netwerkontwikkeling beïnvloeden de landelijke stelselbespreking. Het convenant waarin de provincie Noord-Brabant, het DOBB en Cubiss hun samenwerking hebben vastgelegd, is onderdeel van de toetsing in 2008.

Het landelijk Procesbureau Bibliotheekvernieuwing zal in 2008 ophouden te bestaan, ongeveer conform de voorgenomen planning. Dit bureau dat onder regie van de landelijke Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing (VOB, IPO, VNG, OC&W) de motor van de vernieuwing vormt, heeft haar werk niet geheel kunnen afronden. Cubiss is uitgenodigd een rol te spelen bij het nadenken over de vraag hoe het nu verder moet. De bibliotheekvernieuwing heeft inhoudelijk te lijden gehad onder de basisbibliotheekvorming. Pas als nieuwe organisaties zijn gevormd kan de inhoudelijke vernieuwing het volle pond krijgen.

Bijdragen aan een vernieuwde bibliotheek in de informatiemaatschappij

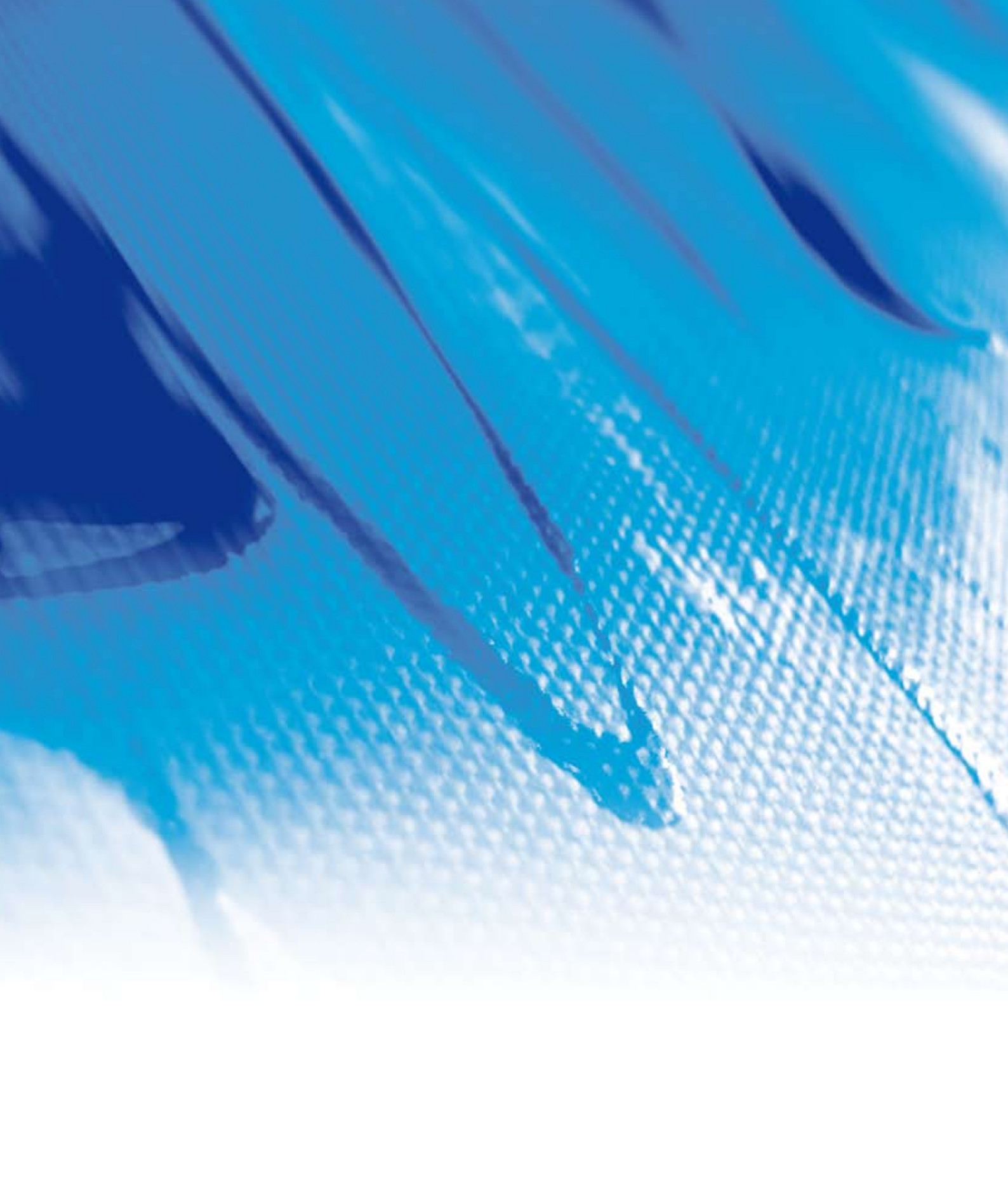
Vanuit onze expertise en historie zien wij het als onze primaire taak om samen met de andere partijen onze bijdrage te leveren aan het professionaliseren en vernieuwen van de Brabantse Basisbibliotheken. Wij zetten dan ook al onze kennis en kunde in ten dienste van het netwerk om invulling te geven aan de kernfuncties van de vernieuwde bibliotheek.

Basistaken ten dienste van het netwerk

Netwerktaken zijn bovenlokale, publieke taken die structureel door de provincie gefinancierd worden, ten behoeve van de gezamenlijke bibliotheken. Bovenlokale taken zijn taken die in eerste instantie *niet* gerelateerd zijn aan directe klantcontacten of primaire bibliotheekprocessen. Ze kunnen wel randvoor-

Waar vereende
krachten botsen
gaat kostbare
energie verloren.

Cubiss

waardelijk zijn voor het primaire bibliotheekwerk en/of inhoudelijk of technisch de schaal overschrijden van een individuele basisbibliotheek. Het DOBB heeft een adviesrol in de invulling van deze taken. Het DOBB heeft te kennen gegeven dat de thema's van 2007 (marketing, verbeteren interne bedrijfsvoering, educatie en informatie) ook in 2008 actueel zijn.

Als gevolg van landelijke ontwikkelingen zoals het fonds 'cultuurparticipatie en amateurkunst' stelt Cubiss voor om in 2008 cultuureducatie (met name lees- en literatuurbevordering en 'nieuw geletterdheid') hoog op de agenda te zetten. Dit thema slaat een brug tussen de bibliotheken en de overige culturele instellingen. Cubiss zoekt hiervoor nauwe samenwerking met het Brabants Instituut voor School en Kunst (BisK) en het Centrum voor Amateurkunst Noord-Brabant (CVA); instellingen die voor dit onderwerp de primaire opdracht hebben gekregen van de provincie.

Door uniformering en aansluiting van ICT-systemen wil Cubiss in 2008 komen tot het eenduidig ontsluiten en aanbieden van culturele, toeristische, literaire, historische en recreatieve informatie voor de Brabantse consument. Met dit voornemen van de bibliotheken om zich sterker te positioneren in de informatievoorziening, sluiten ze aan op de programmalijnen uit het bestuursakkoord van de provincie.

Kennis, een bijzondere netwerktaak

In 2007 hebben wij gezocht naar een juiste vorm en inhoud voor het Kennis en Innovatie Centrum (KIC), onze denktank voor vernieuwings- en netwerktaken. Het KIC leunt op de gedachte dat gebundelde kennis, met name op het gebied van tweedelijnstaken, veel meer voordelen oplevert dan wanneer deze wordt 'versnipperd' over de Brabantse bibliotheken. Naast het opbouwen en overdragen van kennis faciliteert Cubiss de kennisdeling m.b.t. zowel primaire als secundaire bibliotheekfuncties binnen de bovenlokale kennisteams van de bibliotheken.

Samen met portefeuillehouders van het DOBB zijn de volgende kennisthema's geformuleerd waar het KIC zich in 2008 op moet richten:

- **Marketing**
Het ontwikkelen van marketing actieplannen en uitvoeren van marktonderzoeken om de bibliotheeksector meer onder de aandacht te brengen van de Brabantse burger.
- **Informatie**
Het creëren van technische randvoorwaarden en het ondersteunen van bibliotheken bij de invulling van hun taak als informatiemakelaar.

- **Verbeteren interne bedrijfsvoering**

Het vergroten van de kennis en vaardigheden binnen bibliotheken om de veranderende functie van de bibliotheek gestalte te geven.

- **Educatie**

Het ondersteunen van bibliotheken bij het bereiken van het onderwijs op onderdelen als leesbevordering, laaggeletterdheid en professionalisering van de mediatheek.

- **Leefbaarheid**

Het samen met bibliotheken zoeken naar bibliotheekoplossingen binnen kleine kernen. Servicepunten, brede school en vervanging van bibliobussen zijn hierbij de aandachtspunten.

Taken in opdracht van de provincie

Naast haar basis- en vernieuwingstaken voor het netwerk faciliteert Cubiss het overleg tussen provincie en gemeenten. Ook verrichten we op verzoek van de Provincie in 2008 o.a. de volgende opdrachttaken:

- Het verbreden van Cubiss richting culturele en recreatieve sectoren met name in relatie tot de functie van informatiemakelaar voor de Brabantse bibliotheken.
- De bibliotheken spelen een centrale rol in het verbeteren van de *leefbaarheid* in de kleine kernen. Cubiss ondersteunt bibliotheken, bewoners en gemeenten bij het maken van verantwoorde keuzes zoals: servicepunten, bibliobussen, multifunctionele accommodaties.
- In gemeentes waar het gemeentelijk beleid spoort met de uitgangspunten van het bibliotheekbeleid, verloopt de bibliotheekvernieuwing aantoonbaar beter. Vanuit dit gegeven werken wij aan het *stimuleren van bewust opdrachtgeverschap* bij de gemeenten.

Integraal onderdeel van Cubiss is het *UITmarketingburo* (UMB). Het UMB laat culturele instellingen zien hoe een actief marketingbeleid bijdraagt aan een groter publieksbereik.

Gezien het streven van Brabantse bibliotheken om meerwaarde te halen uit het koppelen en ontsluiten van meerdere informatiebronnen, stelt Cubiss het op prijs dat het nieuwe provinciebestuur het initiatief neemt om die bronnen bij elkaar te brengen. Wij zullen blijven bijdragen aan de nieuwe formule van Brabantbranding.

Vanaf 2005 zijn er door het netwerk van bibliotheken landelijke vernieuwingsgelden ingezet voor pro-

**Bibliotheken in het
netwerk: het geheel
is meer dan de som
der delen.**

Cubiss

jecten in Noord-Brabant. Cubiss zal in de loop van 2008 in opdracht van de provincie meten wat de daadwerkelijke resultaten zijn die deze vernieuwing bovenlokaal en lokaal structureel heeft opgeleverd. Wij stellen voor om de *vernieuwing te monitoren* aan de hand van de 5 kernfuncties van de bibliotheek en de prestatie-afspraken die hierover landelijk en provinciaal zijn gemaakt.

De bibliotheek van de toekomst heeft een ICT-hart. Vrijwel alle vernieuwingsprojecten die wij voor het DOBB uitvoeren hebben dan ook een stevige ICT-component. Dat de betrokken bibliotheken met verschillende ICT-systemen werken, blijkt keer op keer een rem op de vernieuwing en op de eenheid die de Brabantse bibliotheken voor hun gebruikers willen zijn. Een onderzoek naar de *voor- en nadelen van één Brabants ICT-systeem* moet de provincie inzicht verschaffen in het definiëren van een optimale verhouding tussen lokale en bovenlokale ICT-kosten.

Jarenlang is Cubiss de thuisbasis geweest voor het Literair Informatiepunt Brabant (LiBra). Door deze koppeling kon de formatie van LiBra zich volledig aan de inhoudelijke taak wijden. Dit tot tevredenheid van beide organisaties. LiBra maakt zich los van Cubiss omdat het opgaat in de nieuw te vormen steunfunctie voor de professionele kunsten. Ook met deze organisatie zullen we bespreken hoe we elkaar kunnen versterken.

We staan open voor meer synergie

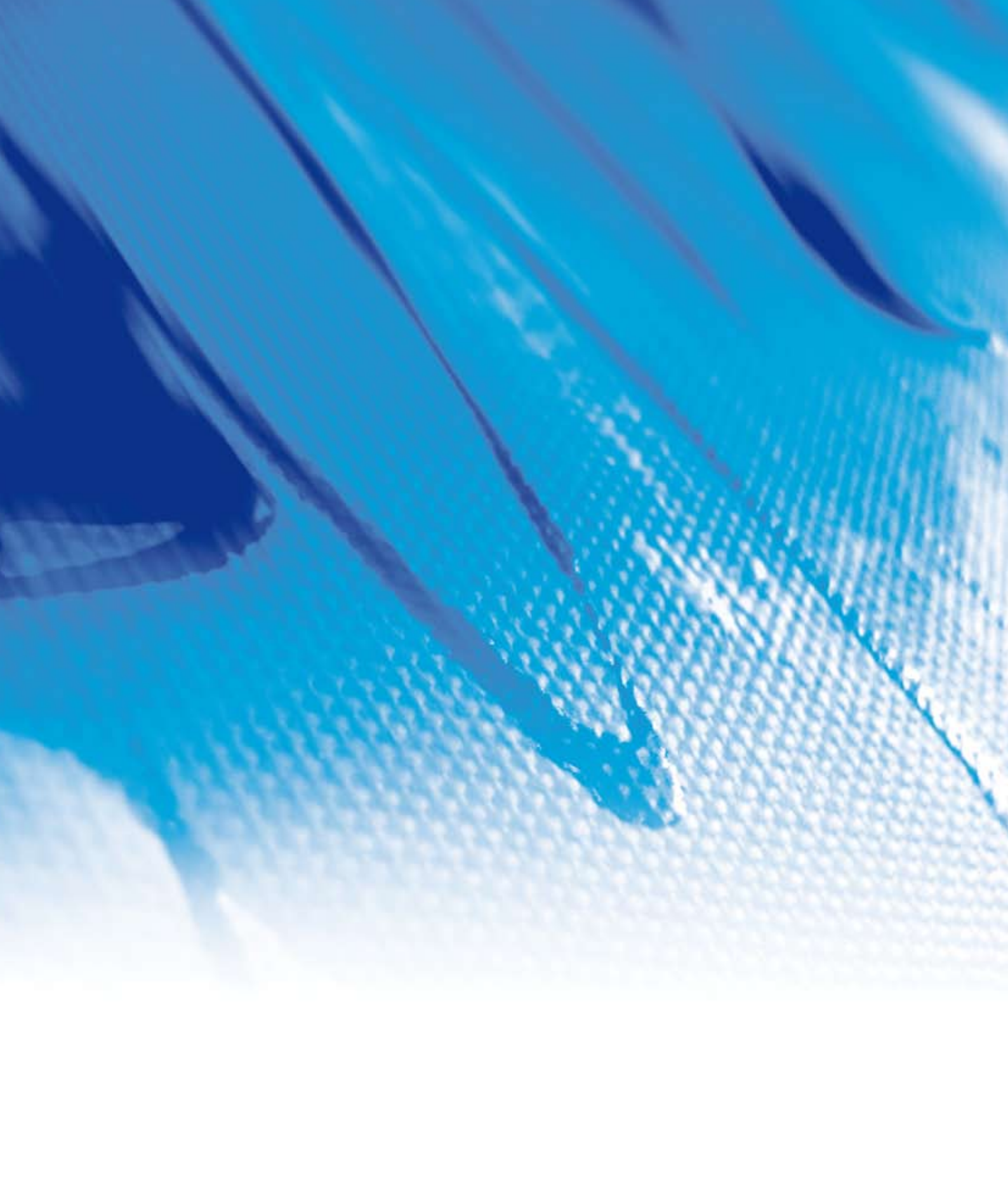
In het werken aan maatschappelijk rendement zoekt Cubiss op alle fronten naar mogelijkheden om krachten te bundelen.

Onder het dak van Cubiss

Wij staan als grote steunfunctie-instelling altijd open voor nieuwe vormen van samenwerking. Allerlei vormen van alliantievorming zijn denkbaar. Vanuit de ervaring dat nabijheid per definitie de kans op synergie vergroot, kunnen we elkaars aanbod versterken.

In 2007 heeft de steunfunctie-instelling voor Wonen, Welzijn en Zorg (de Stichting Zet) haar intrek genomen aan de Statenlaan. In 2008 zullen beide organisaties hun wil tot samenwerking nader concretiseren. Zo koppelen we bijvoorbeeld de expertise van de Stichting Zet op het terrein van multifunctionele accommodaties aan voornemens om nieuwe bibliotheekvoorzieningen in de kleine kernen te realiseren.

Binnen Nederland

Cubiss draagt structureel bij aan de landelijke discussie over het nieuwe model voor de bibliotheekwereld en aan het concretiseren van deze ontwikkelingen. Vanuit onze bijzondere expertise worden wij daar nadrukkelijk voor gevraagd. Als Provinciale Steunfunctie Organisatie (PSO) zijn we vervolgens ook betrokken bij het uitrollen van de plannen in de provincie.

De groeiende samenwerking met het Limburgse netwerk zal in 2008 stapsgewijs worden uitgebouwd, met ruimte voor de 'couleur provincial'. Letterlijk en figuurlijk. Als het proces naar verwachting verloopt, zal een vergaande integratie in 2010 voltooid zijn.

Tussen business en cultuur

Cultuur krijgt steeds meer een economische meerwaarde. De kenniswerker waar wij het ook in Brabant in toenemende mate van moeten hebben, hecht veel waarde aan een veelzijdig en hoogwaardig cultureel klimaat. Ondernemers geven aan dat dit tegenwoordig een (vestigings)factor van belang is, om hoogwaardig arbeidspotentieel aan te trekken en aan zich te binden.

Als organisatie in 'cultural business' wil Cubiss verbindende activiteiten ontplooiën:

- onderzoek naar de levensvatbaarheid van een verdiepend cultureel magazine voor de bibliotheken;
- doorontwikkelen en uitvoeren van een relatie-evenement voor Bedrijvig Brabant, Cultureel Brabant en Bestuurlijk Brabant;
- initiatief om te komen tot een bredere ondersteuning van "Schatten van Brabant";
- aansluiten bij initiatieven vanuit de provincie op dit terrein (audiovisuele kunsten Brabant).

Cubiss
T (013) 46 56 700

Postbus 90114
5000 LA Tilburg

E info@cubiss.nl
I www.cubiss.nl